

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1035

гр. София , 09.07.2021 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ЧЖ-VI-Б в закрито заседание на девети юли, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Венета Цветкова
Членове:	Валерия Братоева Атанас Маджев

като разгледа докладваното от Валерия Братоева Въззивно частно гражданско дело № 20211100508170 по описа за 2021 година

ОПРЕДЕЛИ:

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е №

гр. София, 09.07.2021 г.

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, ТО, VI, в закрито заседание на девети юли две хиляди двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВЕНЕТА ЦВЕТКОВА

ЧЛЕНОВЕ: ВАЛЕРИЯ БРАТОЕВА

АТАНАС МАДЖЕВ

като разгледа докладваното от съдия Братоева ч. гр. д. № 8170 по описа за 2021 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 274 и сл. вр. чл. 577 ГПК и чл. 32а ПВ.

Образувано е по частна жалба на нотариус Л.А.Л., № 044 на НК, срещу отказ на съдия по вписванията при СРС, обективиран в определение № 812 от 26.05.2021 г. за вписване на обявено саморъчно завещание по молба, вх. № 34105/26.05.2021 г..

Жалбоподателят твърди, че отказът е незаконосъобразен, тъй като към обявяване на

завещанието само един от завещаните имоти бил собственост на завещателя В.М.А., за което била представена изискуемата се декларация от лицето, ползващо се от завещанието. Останалите имоти в завещанието били собственост на трети лица. Този имот бил и надлежно индивидуализиран чрез посочването на идентификатор и декларирането, че е инедтичен с описания в завещанието имот като Боровец - 3349.

СОФИЙСКИЯТ ГРАДСКИ СЪД, след като обсъди доводите на жалбоподателя и прецени представените доказателства, намира от правна и фактическа страна следното:

С молба, вх. № 34105/26.05.2021 г. нотариус Л.А.Л., № 044 в регистъра на НК, представил за вписване препис от обявено на 21.07.2020 г. саморъчно завещание на В.М.А., с което в полза на И.Г.М., е завещано правото на собственост върху 4 поземлени имота. В декларация от 25.05.2021 г., В.М.В., в качеството му на наследник по закон на И.М., починала на 02.11.2020 г., е отразено, че към момента на декларирането само един от имотите, описани в завещанието е преминал по наследство, който имот е с идентификатор 68134.2047.387 и е идентичен с описания в завещанието имот Боровец 3349.

Обжалвания отказ съдията по вписванията при СРС постановил като приел, че предмет на завещанието са 4 поземлени имота, за които не са представени данъчна оценка и скици от кадастъра, независимо, че към момента завещателят е притежавал само един имот, който от друга страна не бил и достатъчно индивидуализиран, което обусловило по молбата за вписване да се постанови обжалваният в настоящото производство отказ.

Жалбата е подадена в срок и е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Спорни в производството са два въпроса: допустимо ли е вписване на обявено саморъчно завещание, включващо повече от един недвижими имота, при реално притежаване от страна на завещателя към обявяване на завещанието на само един от тях, удостоверено в декларация от ползващото се от завещанието лице и идентификаторът на имота достатъчен ли е за неговата индивидуализация.

Съгласно т. 6. ТР № 7/2012 на ОСГТК на ВКС, проверката, която съдията по вписванията извършва съгласно чл. 32а, ал. 1 от Правилника за вписванията относно това, дали представеният за вписване акт отговаря на изискванията на закона, се ограничава до това, дали актът подлежи на вписване, съставен ли е съобразно изискванията за форма и има ли предвиденото в Правилника за вписванията съдържание, като не се проверяват материалноправните предпоставки на акта, освен ако това е изрично предвидено в закон.

Когато се представи акт за вписване в нотариалните книги, съдията по вписванията може да откаже исканото вписване: 1) ако актът не подлежи на вписване, 2) ако той не е съставен съобразно изискванията за форма, предвидени в закона и Правилника за вписванията - официален документ или частен документ във формата на нотариален акт или с нотариална заверка на подписите, 3) ако актът няма необходимото съдържание - индивидуализация на страните и на имота (ако се отнася до конкретен имот), 4) ако не е представена скица-копие от кадастралната карта, когато конкретният имот се намира в район с одобрена кадастрална карта, 5) ако не е внесена необходимата такса за вписването (когато такава се дължи) и 6) ако не са представени доказателства за изпълнението на изискванията на чл. 264 ДОПК (освен при вписването и отбелязването на съдебно решение).

На друго основание вписване в нотариалните книги не може да бъде отказано – така изрично определение № 523 от 03.11.2017 г. по ч. гр. д. № 3584/2017 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС.

Наследяването в резултат на едностранно обективизирано в съответната форма волеизявление (в случая саморъчно завещание) поражда вещно-транслативен ефект – правото на собственост с обект недвижимите имоти преминава от правната сфера на завещателя в правната сфера на заветника или наследника по завещание, ако същото има универсален характер, т. е. винаги е налице прехвърляне на правото на собственост върху недвижим имот. Придобиването на правото на собственост въз основа на завещание е деривативен придобивен способ и винаги предполага правото на собственост да премине от правната сфера на един правен субект (прехвърлител, включително и завещател) в правната сфера на друг субект – приобетател (заветник, наследник по завещание), като тези последици настъпват само ако към настъпване на смъртта имотите, обхванати от завещателната воля принадлежат към правната сфера на завещателя. Евентуални разпоредения с посочени в завещанието недвижими имоти приживе, обуславят приложението на чл. 41, ал. 1 ЗН - отчуждението изцяло или отчасти на една завещана вещ отменя завета относно това, което е отчуждено, дори и когато вещта бъде отново придобита от завещателя или когато отчуждението бъде унищожено по други причини, а не поради порок в съгласието. Съответно чл. 19, ал. 2 ЗН предвижда, че заветът на една определена вещ е недействителен, ако завещателят не е собственик на тази вещ при откриване на наследството. Възможно е имотите да са били притежавани от завещателя към настъпване на смъртта му, но да са разпоредени от наследниците по закон в периода между откриване на наследството - 17.01.2003 г. и преди обявяване на завещанието на 21.07.2020 г., който период е значителен и достатъчен за придобиване на поземлените имоти в резултат на давностно владение от трети лица.

Съгласно разпоредбите на чл. 112, б. "и" ЗС и чл. 4, б. "к" ПВп, подлежащи на вписване актове са и преписите от обявените завещания с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот, като в чл. 6, ал. 1 ПВп са посочени реквизитите, на които трябва да съответства съдържанието на подлежащите на вписване актове.

Съгласно чл. 4, б. "к" и чл. 8, ал. 2, изр. 2 и 3 от Правилника за вписванията (ПВп) вписват се преписи от обявените завещания с предмет недвижим имот, като се представят два нотариално заверени преписа, а ако вписването се извършва по молба на нотариус - представят се три преписа. Тъй като съгласно чл. 27, ал. 3 ЗН завещанието се обявява чрез съставяне на протокол от нотариуса, то обявено завещание по смисъла на чл. 4, б. "к" ПВп съставлява единство от два документа - протокол и завещание, което се прилага към протокола, приподписано от нотариуса и лицето, представило завещанието.

В настоящия случай нотариусът е представил за вписване препис от завещание, обявено с протокол, отговарящ на изискванията на чл. 27, ал. 3 ЗН - в него е описано състоянието на завещанието, подписан е от нотариуса и лицето, представило завещанието, като тези лица са приподписали и самото завещание. Удостоверяването, че представеният към протокола документ съставлява именно препис от обявеното завещание, е извършено с печат и подпис на нотариуса. Налице е и удостоверяване, че преписът от протокола е идентичен с оригинала по н. д. № 8/1999 г. на нотариус Лозанов.

По съдържание е спазено и изискването на чл. 591, ал. 1 ГПК. Сочената разпоредба

изисква да се удостовери дали преписът е снет от оригинал и дали върху него има зачерквания, добавки и други особености. В специалното производство по обявяване на завещание съгласно чл. 27, ал. 3 ЗН тези факти се удостоверяват в самия протокол за обявяване и не е необходимо повторното им възпроизвеждане върху преписа от завещанието (в протокола се посочва състоянието на завещанието и това, че то е разпечатано от нотариуса, което означава, че преписът е снет от оригинал).

Както изрично посочва ВКС, само ако закон изрично възлага на съдията по вписванията да действа в качеството на нотариус, той може да извършва проверката, която е в правомощията на нотариуса и да откаже да извърши вписването. В т. 7 на ТР 7/2012 г., ОСГТК на ВКС изрично е приел, че при вписване на препис от обявено завещание с предмет недвижим имот и права върху недвижим имот, съдията по вписванията не проверява правата на завещателя и няма право да откаже вписването поради това, че не са му представени доказателства за такива права. ВКС е приел, че при искане за вписване на завещание е възможно в представения акт да не е описан нито един недвижим имот и въпреки това да има правоприемство по отношение на такива - няма как съдията по вписванията да проверява правата на завещателя, след като е допустимо в завещателния акт да не е посочено кои права са завещани (при универсално завещание). Обратното също е вярно: ако в саморъчното завещание са посочени повече поземлени имоти, но ползващото се от завещанието лице декларира в нарочна декларация, че към обявяване на завещанието само един от тях принадлежи на завещателя (наследниците му по закон), то няма основание да се представят скици на принадлежащи на трети лица имоти и удостоверения за данъчни оценки на тези имоти. След като съдията по вписванията не е овластен да извършва проверка на правата, обхванати от завещанието, при нотариално заверена декларация, че в обхвата на завещанието влиза само един поземлен имот, за който е налице представена скица и удостоверение за данъчна оценка, в което не е удостоверено наличие на публични задължения, актът подлежи на вписване. Още повече, че вписването има само оповестителен, а не конститутивен характер.

Декларацията на ползващото се от завещанието лице, представена от нотариуса към преписа от саморъчното завещание, съставлява неразделна част от подлежащото на вписване саморъчно завещание и се отразява в книгите по вписване, тъй като конкретизира имота, включен в предмета на завещателното разпореждане. Този имот е индивидуализиран чрез посочен идентификатор, а последният сам по себе си съдържа пълната необходима информация за отграничаването му от всички останали поземлени имоти, съгласно чл. 26, ал. 2 ЗКИР - идентификаторът е уникален номер, чрез който недвижимият имот се посочва еднозначно за територията на страната.

Общият извод следващ от направения анализ е, че като е отказал вписване по молбата от 26.05.2021 г. на нотариус - Л.Л., съдията по вписванията е постановил един незаконосъобразен акт, който следва да се отмени и вместо него да се постанови извършване на вписването.

Така мотивиран, Софийският градски съд,

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ, по частната жалба на нотариус Л.А.Л., № 044 на НК, ОТКАЗ на съдия по вписванията при СРС, обективиран в определение № 812 от 26.05.2021 г. за вписване на обявено саморъчно завещание по молба, вх. № 34105/26.05.2021 г. и ПОСТАНОВЯВА:

ДА СЕ ИЗВЪРШИ вписване на обявено саморъчно завещание по молба, вх. № 34105/26.05.2021 г. на нотариус Л.Л. № 044 на НК.

РАЗПОРЕЖДА на съдията по вписванията при СРС да извърши необходимите действия в изпълнение на настоящото определение.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____